

UN TEXT QUE PODEM VOTAR TOTS

Amb aquest text que reproduïxo es va aturar l'aprovació definitiva de l'article tercer en els primers moments del debat. L'article va «aparcarse» per tal de cercar una fórmula que pogués ésser votada per tots els parlamentaris catalans.

Senyor president, senyores i senyors diputats i senadors.

Des que fa 15 dies vam discutir aquestes qüestions, aquí, en aquesta Assemblea, i que va ser vençuda una esmena nostra a l'article 3r. fins ara han passat una sèrie de coses positives.

En aquell moment jo vaig demanar amb una certa emoció que ens aturéssim a reflexionar, que no prenguéssim decisions irrevocables, perquè vaig tenir la sensació que el dit de la història ens assenyalava i que potser la nostra actuació quedaria classificada per sempre més.

La veritat sigui dita, en aquests 15 dies la reflexió ha donat fruit, com sol donar-lo entre gent responsable, i en aquest moment hem trobat un text que podem votar tots. Jo vaig de dir que, naturalment, un text que podem votar tots és un text transaccional, és un text que, evidentment, s'aparta de les posicions originals, és molt diferent, falta simplement comparar-lo per veure que és diferent de l'esquema de Convergència però és també molt diferent del text de la ponència.

Jo crec que tots hem fet aquí un gran esforç per no arribar a una trencadissa que en aquest tema potser hauria estat fatal. Jo no sóc partidari del consens. Crec que el consens ha complert una missió, he dit en molts llocs que aquesta missió s'ha acabat. S'ha acabat sobretot pel que fa a la Constitució. Però potser encara aquí som en l'etapa del consens i en aquest afer jo tinc la impressió que aquest pactisme ha produït resultats.

Jo hauria de dir, i haig de dir, que aquest pactisme del qual, en principi, nosaltres participem, no s'hauria produït i no l'hauríem acceptat si no s'hagués mantingut un principi essencial del qual nosaltres no ens podíem apartar. I aquest principi essencial és que a pesar de tots els pesars i siguin quines siguin les realitats socials aquí a Catalunya, els catalans d'origen no fem res que no puguem fer, no diem res que no tinguem el dret de dir, quan proposem que tots som iguals, que no hi ha ningú que estigui per sobre dels altres, però tampoc ningú que estigi per sota dels altres. I creiem que aquesta és una actitud comprensiva, creiem que és una actitud realista, però també, que és una actitud digna. Per tant, sense això nosaltres no hauríem votat aquesta esmena que ha proposat la mesa. Per altra banda, aquesta explicació de vot, que en definitiva ja sabem que aprovarem tots l'esmena, té sentit si allò que fem és explicar una mica que entenem per l'esmena, perquè el text és aquí, però potser les interpretacions no són totes les mateixes i convé que nosaltres puguem dir que és allò que entenem. Quan nosaltres diem igualtat entre uns i altres, entre tots els qui vivim a Catalunya, entre les dues comunitats lingüístiques, fem referència a la igualtat humana, a la igualtat dels homes, a la igualtat dels drets culturals i dels drets humans que tenen els homes d'aquestes dues comunitats.

Però no parlem de la igualtat de la llengua, perquè la llengua de Catalunya és només, i exclusivament, el català i això ho reconeix l'article 3r., apartat 1, que diu que la

llengua catalana, la pròpia, l'exclusiva, per tant, és el català.

El que passa, naturalment, és que a Catalunya, per dissort, després de tants anys d'una situació complexa, que si no s'enfoca amb seny, amb habilitat, amb tacte i amb generositat, pot portar-nos a la ruïna, però que en canvi, si l'enfoquen bé, pot donar el resultat d'una Catalunya nova que reneixi com un ocell fènix i constituir quelcom de millor, com ha passat moltes vegades en la nostra història.

Per tant, volem que tots, a Catalunya, se sentin a gust. Que tots ens respectem mútuament, que tinguem dret a utilitzar la nostra personalitat, la nostra llengua, la nostra cultura, però que tinguem l'obligació de respectar la dels altres.

En definitiva, tampoc no es tracta d'unes cultures i d'uns idiomes tan separats que no es puguin entendre i comprendre i estimar amb un esforç relativament petit.

Per tant aquest principi d'igualtat que en el camp lingüístic consisteix en el bilingüisme és el que nosaltres creiem que ens ha de donar l'entrada a aquesta Catalunya nova. Jo voldria aquí citar un text que vaig escriure l'any 68, o sigui quan el general Franco encara era viu i quan aquest afer no es plantejava encara, perquè llavors estàvem tots sota la bota franquista, i mirant a veure com ens en sortíem amb més o menys sacrifici però en definitiva amb uns objectius similars tots.

En aquell moment no hi pensàvem, en aquestes coses, però jo ja deia, en un article que vaig escriure en una revista de Madrid, que amb la idea de portar gent de fora de Catalunya aquí, a viure a Catalunya, hi havia qui a Madrid pensava que es debilitava el fet català. I jo els deia en aquest article que no ho creia així, que passés el que passés, nosaltres els catalans no tancaríem la porta, no intentaríem tancar la porta ni als desvalguts ni als indefensos que ens vinguessin d'altres regions d'Espanya.

Perquè nosaltres, a Convergència Democràtica de Catalunya, no creiem solament que Catalunya és de tots, creiem que Catalunya som tots i per tant en formen part tots amb igualtat de condicions, i no perquè hi tinguem un dret, sinó perquè pel fet d'estar aquí, de voler continuar aquí i treballar amb nosaltres, tots integren Catalunya i en fem una unitat.

Per tant des d'ara tenim nosaltres aquí, en aquest terreny concret, el bilingüisme, la igualtat entre els dos idiomes, que és tal com nosaltres entenem aquest text que anem a votar. Però, a més, nosaltres entenem que això és una etapa transitòria, que en el futur llunyà hi ha una societat nova, una societat que farem entre tots, que serà com ha estat Catalunya, resultat dels romans i dels francs i de tants altres que han passat per aquesta terra, que serà la que fem entre tots, que possiblement serà diferent, però que serà nostra. I això és el que nosaltres volem que quedi clar: que en aquesta participació en la Catalunya nova hi hem de prendre part tots, uns i altres, amb igualtat de dret i amb igualtat de respecte.

Però quedaran dues coses en aquesta Catalunya de tots que seran permanents. I aquestes dues coses permanents seran la terra catalana, la nostra geografia, aquesta Catalunya que és una mare per a tots i per als nostres fills, i que és el marc insubstituïble i fidel de la nostra convivència. I quedarà també una altra cosa única, perenne, immutable, que serà la nostra llengua. Una llengua que no és una llengua d'opressió, sinó que és una llengua, companys, diputats, senadors, és una llengua d'igualtat, és una llengua de justícia i l'idioma de la fraternitat de tots.

19 desembre 1978